

Erthygl 11 – Swyddogion

11.1 Strwythur Rheoli

(a) **Cyffredinol**

Gall y Cyngor Llawn gyflogi pa staff bynnag (y cyfeirir atynt fel swyddogion) y bydd yn barnu sy'n angenrheidiol i gyflawni ei swyddogaethau.

(b) **Prif Swyddogion**

Bydd y Cyngor Llawn yn cyflogi pobl ar gyfer y swyddi canlynol, a fydd yn brif swyddogion dynodedig:-

Swydd	Swyddogaethau a meysydd cyfrifoldeb
Prif Weithredwr Cyflawnir y swyddogaethau a'r meysydd cyfrifoldeb a nodir gyferbyn gan y Prif Weithredwr neu swyddog a enwebir ganddo	Rheolaeth gorfforaethol gyffredinol a chyfrifoldeb gweithredu (gan gynnwys cyfrifoldeb cyffredinol am reoli'r holl staff); Darparu cyngor proffesiynol a diduedd i'r holl bartïon yn y broses o wneud penderfyniadau, y Bwrdd Gweithredol, pwyllgorau trosolwg a chraffu, y Cyngor Llawn a phwyllgorau eraill; Ynghyd â'r swyddog monitro, cyfrifoldeb am system o gadw cofnodion ynglŷn â holl benderfyniadau'r Awdurdod (gweithredol neu fel arall); Cynrychioli'r Awdurdod ar gyrff partneriaeth a chyrrff allanol (fel sy'n ofynnol drwy statud neu gan y cyngor); a Gwasanaeth i'r Cyngor cyfan, ar sail bod yn wleidyddol ddiduedd. Cymorth cyfreithiol a llywodraethol, canolfannau gwasanaeth cwsmeriaid, gwasanaethau cymorth canolog a gweinyddol, a gwasanaethau statudol. Technoleg Gwybodaeth Datblygu Economaidd, Polisi a Phartneriaeth Corfforaethol, Gwasanaethau Etholiadol, Rheoli Gwybodaeth, Marchnata a'r Cyfryngau, Rheoli Perfformiad, Eiddo a Phrosiectau o Bwys, Gwasanaethau Cofrestru, Eiddo Corfforaethol
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol	Cyllid a Thechnoleg Gwybodaeth, Archwilio, Caffael a Rheoli Risg, Eiddo Corfforaethol.
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymunedol	Gwasanaethau Oedolion; Gwasanaethau Tai, Diogelu'r Cyhoedd a Chydlynu Iechyd, Hamdden; Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol.

Swydd	Swyddogaethau a meysydd cyfrifoldeb
Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant	Gwasanaethau Cynnal Ysgolion; Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, Gwasanaethau Cymorth; Gwasanaethau Llyfrgelloedd, Rhaglen Moderneiddio Addysg; Rheoli Ystadau Ysgol, Cynllunio Lleoedd Ysgol.
Cyfarwyddwr yr Amgylchedd	Gwasanaethau Cynllunio, Priffyrdd a Thrafnidiaeth, Gwasanaethau Gwastraff a'r Amgylchedd, Gwasanaethau Eiddo

- (c) **Prif Weithredwr, y Swyddog Monitro a'r Prif Swyddog Ariannol**
Bydd y Cyngor yn dynodi'r swyddi canlynol fel y nodir.

Swydd	Rôl
Y Prif Weithredwr	Prif Weithredwr
Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith	Y Swyddog Monitro
Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol	Prif Swyddog Cyllid / Swyddog Adran 151

Bydd i'r swyddi hyn y swyddogaethau a ddisgrifir yn Erthyglau 11.2-11.4 isod.

- (d) **Strwythur**
Bydd y Prif Weithredwr yn penderfynu ar ddisgrifiad o strwythur adrannol cyffredinol y Cyngor, ac yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r disgrifiad hwnnw, gan ddangos y strwythur rheoli a sut y defnyddir swyddogion. Cyflwynir hyn fel Rhan 7 o'r Cyfansoddiad hwn.

11.2 Swyddogaethau y Prif Weithredwr

- (a) **Cyflawni Swyddogaethau gan y Cyngor**
Bydd y Prif Weithredwr yn adrodd i'r Cyngor Llawn ynglŷn â'r dull y mae cyflawni swyddogaethau'r Cyngor i gael ei gydlynu, nifer a graddfa'r swyddogion sy'n angenrheidiol ar gyfer cyflawni Swyddogaethau, a threfnu swyddogion.
- (b) **Cyfyngiadau ar Swyddogaethau**
Ni chaiff y Prif Weithredwr fod yn Swyddog Monitro ond gall ddal swydd y Prif Swyddog Cyllid os yw'n gyfrifydd cymwysedig.

11.3 Swyddogaethau'r Swyddog Monitro

- (a) **Cynnal y Cyfansoddiad**
Bydd y Swyddog Monitro yn cadw fersiwn wedi ei ddiweddarau o'r Cyfansoddiad ac yn sicrhau ei fod ar gael yn eang i ymgynghori yn ei gylch gan aelodau, staff a'r cyhoedd.

- (b) **Sicrhau bod Penderfyniadau a Wneir yn Gyfreithlon ac yn Deg**
Ar ôl ymgynghori â'r Prif Weithredwr a'r prif swyddog cyllid, bydd y swyddog monitro yn adrodd i'r Cyngor llawn neu i'r bwrdd gweithredol mewn perthynas â swyddogaeth weithredol os yw ef neu hi o'r farn y byddai unrhyw gynnig, penderfyniad neu hepgoriad yn arwain at sefyllfa anghyfreithlon, neu os oes unrhyw benderfyniad neu hepgoriad wedi arwain at gamweinyddu. Effaith adroddiad o'r fath fydd atal y cynnig neu'r penderfyniad rhag cael ei weithredu hyd nes bo'r adroddiad wedi ei ystyried.
- (c) **Cefnogi'r Pwyllgor Safonau**
Bydd y swyddog monitro yn cyfrannu at hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad drwy ddarparu cymorth i'r Pwyllgor Safonau.
- (d) **Derbyn Adroddiadau**
Bydd y Swyddog Monitro yn derbyn ac yn gweithredu ar adroddiadau a wnaed gan yr Ombudsmon a phenderfyniadau'r tribiwnlysoedd achos.
- (e) **Cynnal Ymchwiliadau**
Bydd y Swyddog Monitro yn cynnal ymchwiliadau i faterion a gyfeirir gan yr Ombudsmon, ac yn gwneud adroddiadau neu argymhellion mewn perthynas â hwy i'r Pwyllgor Safonau.
- (f) **Y Swyddog Priodol ar gyfer Mynediad at Wybodaeth**
Bydd y Swyddog Monitro yn sicrhau bod penderfyniadau'r Bwrdd Gweithredol, ynghyd â'r rhesymau am y penderfyniadau hynny, ac adroddiadau gan swyddogion perthnasol a phapurau cefndir, ar gael yn gyhoeddus mor fuan â phosibl
- (g) **Cynghori ynglŷn ag a yw penderfyniadau'r Bwrdd Gweithredol o fewn y fframwaith polisi a chyllideb**
Bydd y swyddog monitro yn cynghori ynghylch a yw penderfyniadau'r Bwrdd Gweithredol yn unol â'r fframwaith polisi a chyllideb.
- (h) **Rhoi Cyngor**
Bydd y swyddog monitro yn rhoi cyngor ynghylch cwmpas y pwerau a'r awdurdod i wneud penderfyniadau, camweinyddiaeth, uniondeb a materion sy'n ymwneud â'r fframwaith polisi a chyllideb i'r cynghorwyr i gyd.
- (i) **Cyfyngiadau ar Swyddi**
Ni all y Swyddog Monitro fod yn Brif Swyddog Cyllid nac yn Brif Weithredwr.

11.4 Swyddogaethau'r Prif Swyddog Cyllid

- (a) **Sicrhau cyfreithlonedd a doethineb ariannol y penderfyniadau a wneir**
Ar ôl ymgynghori â'r Prif Weithredwr a'r Swyddog Monitro, bydd y Prif Swyddog Cyllid yn adrodd i'r Cyngor llawn neu i'r Bwrdd Gweithredol mewn perthynas â swyddogaeth y Bwrdd Gweithredol ac archwilydd allanol y Cyngor os yw ef neu hi o'r farn y bydd unrhyw gynnig, penderfyniad neu gamau gweithredu yn golygu gwariant anghyfreithlon, neu

ei fod yn anghyfreithlon ac yn debygol o achosi colled neu ddiffyg neu os yw'r Cyngor ar fin cofnodi eitem o'r cyfrifon yn anghyfreithlon.

- (b) **Gweinyddu Materion Ariannol**
Y Prif Swyddog Cyllid fydd yn gyfrifol am weinyddu materion ariannol y Cyngor.
- (c) **Cyfrannu at Reolaeth Gorfforaethol**
Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn cyfrannu at reolaeth gorfforaethol y Cyngor, yn arbennig drwy ddarparu cyngor ariannol proffesiynol.
- (d) **Rhoi Gwybodaeth Ariannol**
Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn darparu gwybodaeth ariannol i'r cyfryngau, aelodau'r cyhoedd a'r gymuned.

11.5 Dyletswydd i Ddarparu Adnoddau Digonol i'r Swyddog Monitro a'r Prif Swyddog Cyllid

Bydd y Cyngor yn rhoi i'r Swyddog Monitro a'r Prif Swyddog Cyllid pa swyddogion bynnag, pa lety bynnag a pha adnoddau eraill bynnag ag sydd, yn eu barn hwy, yn ddigonol i ganiatáu cyflawni eu dyletswyddau.

11.6 Ymddygiad

Bydd y swyddogion yn cydymffurfio â Chôd Ymddygiad y Swyddogion a'r Protocol ynghylch y Berthynas rhwng Swyddogion/Aelodau a geir yn Rhan 5 o'r Cyfansoddiad hwn.

11.7 Cyflogaeth

Bydd recriwtio, dewis a diswyddo swyddogion yn cydymffurfio â'r Rheolau Cyflogi Swyddogion a nodir yn Rhan 4 o'r Cyfansoddiad hwn.